

CONSILIUL PENTRU PREVENIREA ȘI ELIMINAREA DISCRIMINĂRII ȘI ASIGURAREA EGALITĂȚII

СОВЕТ ПО ПРЕДУПРЕЖДЕНИЮ И ЛИКВИДАЦИИ ДИСКРИМИНАЦИИ И ОБЕСПЕЧЕНИЮ РАВЕНСТВА
COUNCIL ON THE PREVENTION AND ELIMINATION OF DISCRIMINATION AND ENSURING EQUALITY

Adresa: Republica Moldova, Chișinău, MD-2004
bd. Ștefan cel Mare și Sfânt nr.180, bir. 405
tel.: +373 (0) 22 21-28-17
www.egalitate.md

Адрес: Республика Молдова, Кишинёв, MD-2004
бул. Стефан чел Маре, 180, каб. 405
тел.: +373 (0) 22 21-28-17
www.egalitate.md

DECIZIE din 24 octombrie 2018 cauza nr. 91/18

Membrii Consiliului participanți la ședința de deliberare:

Ian FELDMAN – președinte
Svetlana DOLTU – membră
Andrei BRIGHIDIN – membru
Victorina LUCA – membră
Evghenii Alexandrovici GOLOȘCEAPOV – membru

au examinat, în ședință publică, susținerile scrise și verbale ale

petiționarei: Alianța Organizațiilor pentru Persoanele cu Dizabilități din Republica Moldova (AOPD)

pozițiile: Consiliului raional Drochia, Primăriei or. Drochia, Agenției Naționale Transport Auto (ANTA) și

au deliberat, în ședință închisă, cu privire la următoarele.

I. Obiectul plângerii

Discriminare pe criteriu de dizabilitate în acces la servicii de transport.

II. Admisibilitatea obiectului plângerii

Plângerea corespunde cerințelor art. 13 din Legea nr. 121 cu privire la asigurarea egalității din 25.05.2012 și nu ridică excepțiile de inadmisibilitate prevăzute de pct. 42 din Legea nr. 298 din 21.12.2012 cu privire la activitatea Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității.

III. Susținerile părților

Alegațiile petiționarei

- 3.1 AOPD notează că persoanele cu dizabilități locomotorii care se deplasează cu ajutorul fotoliului rulant întâmpină dificultăți majore în accesarea serviciilor de transport public. AOPD menționează că, acționând în interesele dnei XXXXX, a constatat că mijloacelor de transport în comun din comunitate (în s. Drochia, or. Drochia și r-nul Drochia) nu sunt accesibile pentru folosirea acestora de către persoanele cu dizabilități.

Poziția Consiliului raional Drochia

- 3.2 Consiliul raional Drochia autorizează activitatea de transport rutier contra cost de persoane prin servicii regulate în trafic raional și monitorizează desfășurarea acesteia. Autorizațiile de transport rutier de persoane prin servicii regulate în trafic raional au fost eliberate în perioada 2013-2014 cu un termen de valabilitate de 8 ani conform prevederilor art. 38 alin. (16) din Codul transportului rutier. Prevederile art. 17-25 din Legea privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități au fost aduse la cunoștința operatorilor de transport care deservește serviciile regulate de transport rutier din r-nul Drochia.
- 3.3 Comisia raională privind atribuirea prin concurs a serviciilor regulate de transport rutier la atribuire prin concurs a curselor/rutelor va acorda prioritate operatorilor de transport care vor deține unități de transport ajustate pentru persoanele cu dizabilități.

Poziția Primăriei or. Drochia

- 3.4 Conform art. 29 alin. (1) lit. l) din Legea privind administrația publică locală Primăria or. Drochia nu are nici o tangență cu serviciile de transport public din s. Drochia și cu transportul public interurban.

Poziția Agenției Naționale Transport Auto

- 3.5 În conformitate cu prevederile art. 16 din Codul transporturilor rutiere întreprinderea înregistrată în modul stabilit în Republica Moldova care intenționează să desfășoare activitatea de operator de transport rutier este inclusă în Registrul operatorilor de transport rutier dacă îndeplinește cumulativ condițiile privind: lit. a) existența unei baze tehnico-materiale; lit. b) bună reputație; lit. c) capacitatea financiară; d) competență profesională.
- 3.6 În conformitate cu prevederile art. 17 alin. (1) condiția privind existența unei baze tehnico-materiale se consideră îndeplinită dacă întreprinderea întrunește cumulativ următoarele cerințe: lit. a) are un sediu, în incinta căruia se efectuează operațiuni tehnologice, se dirijează activitatea de transport, se păstrează documentele de lucru, în special documentele contabile, documentele de gestionare a personalului, precum și documentele prevăzute la art. 48 la care trebuie să aibă acces autoritățile de control în scopul verificării respectării legislației în vigoare. Întreprinderea poate avea mai multe filiale în care se pot păstra documentele privind activitățile operaționale și tehnologice pentru trimestrul în curs și trimestrul precedent. Fiecare dintre aceste filiale va fi declarată la Agenție în termen de cel mult 10 zile de la data începerii activității în incinta ei, cu indicarea adresei poștale, a activităților care vor fi efectuate și coordonate din acest sediu și a orarului de lucru; lit. b) dispune de cel puțin un vehicul rutier; lit. c) deține în proprietate sau în leasing financiar cel puțin o treime din vehiculele rutiere de care dispune, dar nu mai puțin de o unitate; lit. d) desfășoară operațiunile de deservire tehnică a vehiculelor rutiere deținute, permanent și eficient, cu echipamente și instalații tehnice corespunzătoare, într-un atelier de autoservice, în conformitate cu prezentul cod și cu Regulamentul cu privire la desfășurarea activității de autoservice.
- 3.7 ANTA a comunicat că nu deține informația privind numărul unităților de transport rutier adaptate pentru a asigura accesul și folosirea acestora de către persoanele cu dizabilități, deoarece deținerea mijloacelor de transport care asigură accesul persoanelor cu dizabilități în transport public nu reprezintă o condiție pentru includerea operatorului de transport rutier în Registrul operatorilor de transport.

IV. Dreptul național și internațional relevant

- 4.1 **Constituția Republicii Moldova prin art. 1 alin. (3)** menționează că Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sunt garantate. **art. 16 alin. (2)** toți cetățenii Republicii Moldova sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială; **art. 51 alin. (1)** persoanele handicapate beneficiază de o protecție specială din partea întregii societăți.
- 4.2 **Legea cu privire la asigurarea egalității nr. 121 din 25.05.2012 la art. 1 alin. (1)** stabilește că scopul prezentei legi este prevenirea și combaterea discriminării, precum și asigurarea egalității tuturor persoanelor aflate pe teritoriul Republicii Moldova în sferile politică, economică, socială, culturală și alte sfere ale vieții, fără deosebire de rasă, culoare, naționalitate, origine etnică, limbă, religie sau convingeri, sex, vârstă, dizabilitate, opinie, apartenență politică sau orice alt criteriu similar; **art. 2** oferă definiția *discriminării* ca fiind orice deosebire, excludere, restricție ori preferință în drepturi și libertăți a persoanei sau a unui grup de persoane, precum și susținerea comportamentului discriminatoriu bazat pe criteriile reale, stipulate de prezenta lege sau pe criterii presupuse; *acomodare rezonabilă* – orice modificare sau adaptare necesară și adecvată, într-un caz particular, care nu impune o sarcină disproporționată sau nejustificată atunci când este nevoie pentru a asigura unei persoane, în cazurile stabilite de lege, exercitarea drepturilor și libertăților fundamentale în condiții de egalitate cu ceilalți; **art. 3** stabilește că subiecți în domeniul discriminării sunt persoanele fizice și juridice din domeniul public și privat; **art. 4** reprezintă forme grave ale discriminării: lit. a) promovarea sau practicarea discriminării de către autoritățile publice; **art. 6** orice formă de discriminare este interzisă. Promovarea unei politici sau efectuarea unor acțiuni sau inacțiuni care încalcă egalitatea în drepturi a persoanelor trebuie să fie

înlăturată de autoritățile publice competente și sancționată conform legislației; **art. 8** este interzisă orice formă de discriminare privind accesul persoanelor la: lit. e) serviciile de transport.

4.3 **Legea privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități nr. 60 din 30.03.2012 la art. 1** stabilește că prezenta lege reglementează drepturile persoanelor cu dizabilități în vederea incluziunii sociale a acestora, garantării posibilității participării lor în toate domeniile vieții fără discriminare, la un nivel identic cu ceilalți membri ai societății, având ca bază respectarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului; **art. 2** definește persoana cu dizabilități ca fiind persoane cu deficiențe fizice, mintale, intelectuale sau senzoriale, deficiențe care, în interacțiune cu diverse bariere/obstacole, pot îngreuna participarea ei deplină și eficientă la viața societății în condiții de egalitate cu celelalte persoane; **art. 5** Protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu dizabilități au la bază următoarele principii: a) respectarea drepturilor și a libertăților fundamentale ale omului; d) solidaritatea socială; e) nediscriminarea; h) respectarea demnității inalienabile, a autonomiei individuale, a libertății de a face propriile alegeri și a independenței persoanei; i) acceptarea persoanelor cu dizabilități ca parte a diversității umane și a umanității; j) participarea și integrarea deplină și efectivă în societate; k) accesibilitatea; **art. 8 alin. (1)** prevede că persoanele cu dizabilități au dreptul să fie recunoscute, oriunde s-ar afla, ca persoane cu drepturi egale în fața legii; **alin. (3)** persoanele cu dizabilități au dreptul inalienabil la respectarea demnității umane indiferent de dizabilitate sau altă stare de sănătate, indiferent de rasă, naționalitate, originea etnică, limbă, religie, sex, orientarea sexuală, opinie, apartenența politică, avere, originea socială sau orice alt motiv; **alin. (6)** discriminarea persoanelor cu dizabilități constând în orice deosebire, excludere, marginalizare, limitare sau preferință, precum și în refuzul de creare a condițiilor favorabile și de adaptare rezonabilă, care conduc la imposibilitatea sau complicarea recunoașterii, îndeplinirii sau folosirii drepturilor civile, politice, economice, sociale sau culturale, este interzisă și se pedepsește conform legislației în vigoare; **art. 17 alin. (2)** identificarea și eliminarea obstacolelor/barierelor față de accesul deplin al persoanelor cu dizabilități trebuie aplicate în special la clădiri, drumuri, mijloace de transport și alte utilități interioare și exterioare, inclusiv școli, case, instituții publice și locuri de muncă, la serviciile de informare și comunicare, inclusiv serviciile electronice și de urgență, de asemenea la alte utilități și servicii publice; **alin. (3)** proiectarea și dezvoltarea bunurilor, serviciilor, echipamentelor și utilităților se fac în baza designului universal, care presupune o adaptare minimă și la cel mai scăzut cost al acestora, astfel încât ele să răspundă nevoilor specifice ale persoanelor cu dizabilități; **art. 20 alin. (1)** pentru a facilita accesul neîngrădit al persoanelor cu dizabilități la transport și călătorii, Ministerul Economiei și Infrastructurii, alte autorități publice centrale și locale, agenții economici indiferent de forma de proprietate, cu participarea asociațiilor obștești, au obligația de a: **lit. a)** adapta mijloacele de transport în comun aflate în circulație; **alin. (9)** Normativele de adaptare a mijloacelor de transport și a infrastructurii drumurilor la necesitățile persoanelor cu dizabilități se aprobă de către Guvern; **art. 24** întreprinderile, instituțiile, organizațiile și persoanele juridice de drept public sau de drept privat alocă mijloace pentru finanțarea construcțiilor, pentru procurarea utilajului necesar obiectivelor social-culturale și complexelor (sălilor) sportive, pentru întreținerea acestora, pentru producerea de mărfuri și prestarea de servicii, pentru procurarea mijloacelor de transport în vederea satisfacerii nevoilor persoanelor cu dizabilități; **art. 26** persoanele cu funcții de răspundere, întreprinderile, instituțiile și organizațiile indiferent de forma de proprietate, care nu îndeplinesc prevederile prezentei legi în ceea ce privește eliminarea barierelor existente și amenajarea adecvată, conform normativelor în vigoare, a clădirilor, instalațiilor și încăperilor, inclusiv a celor de locuit, a mijloacelor de transport în comun, a mijloacelor de informare și de telecomunicații, a obiectivelor culturale, turistice, a complexelor (sălilor) sportive și a altor obiecte ale infrastructurii sociale pentru a asigura accesul la ele și utilizarea lor de către persoanele cu dizabilități poartă răspundere în conformitate cu Codul contravențional.

4.4 **Codul transporturilor rutiere nr. 150 din 17.07.2014 la art. 7 alin. (1)** Organul central de specialitate are următoarele atribuții principale în domeniul transporturilor rutiere: **lit. a)** elaborează, promovează și monitorizează politica statului și strategiile naționale de dezvoltare în domeniul transporturilor rutiere; **art. 8 alin. (1)** autoritatea care asigură implementarea documentelor de politici publice și strategiilor naționale de dezvoltare în domeniul transporturilor rutiere, controlează și supraveghează respectarea legislației

naționale și internaționale în domeniu de către operatorii de transport rutier și de către întreprinderile ce desfășoară activități conexe transportului rutier este Agenția Națională Transport Auto; **art. 15** autoritățile administrației publice locale, în raporturile cu operatorii de transport rutier care prestează serviciile de transport rutier contra cost în trafic local, municipal sau raional, au următoarele competențe: **lit. a)** să convoace ședințe cu operatorii de transport rutier în vederea stabilirii măsurilor necesare pentru soluționarea problemelor apărute, în conformitate cu legislația în vigoare; **lit. b)** să monitorizeze periodic modul de prestare a serviciilor de transport rutier contra cost de persoane în trafic local, municipal și raional, după competență; **lit. c)** în cazul constatării unor încălcări, să sesizeze Agenția în vederea retragerii autorizațiilor acordate; **lit. d)** să solicite motivat organelor competente anularea regimului de licențiere sau notificare; **art. 16** Întreprinderea înregistrată în modul stabilit în Republica Moldova care intenționează să desfășoare activitatea de operator de transport rutier este inclusă în Registrul operatorilor de transport rutier dacă îndeplinește cumulativ condițiile privind: **lit. a)** existența unei baze tehnico-materiale; **lit. b)** buna reputație; **lit. c)** capacitatea financiară; **lit. d)** competența profesională; **art. 17 alin. (1)** condiția privind existența unei baze tehnico-materiale se consideră îndeplinită dacă întreprinderea întrunește cumulativ următoarele cerințe: **lit. a)** are un sediu, în incinta căruia se efectuează operațiuni tehnologice, se dirijează activitatea de transport, se păstrează documentele de lucru, în special documentele contabile, documentele de gestionare a personalului, precum și documentele prevăzute la art. 48 la care trebuie să aibă acces autoritățile de control în scopul verificării respectării legislației în vigoare. Întreprinderea poate avea mai multe filiale în care se pot păstra documentele privind activitățile operaționale și tehnologice pentru trimestrul în curs și trimestrul precedent. Fiecare dintre aceste filiale va fi declarată la Agenție în termen de cel mult 10 zile de la data începerii activității în incinta ei, cu indicarea adresei poștale, a activităților care vor fi efectuate și coordonate din acest sediu și a orarului de lucru; **lit. b)** dispune de cel puțin un vehicul rutier; **lit. c)** deține în proprietate sau în leasing financiar cel puțin o treime din vehiculele rutiere de care dispune, dar nu mai puțin de o unitate; **lit. d)** desfășoară operațiunile de deservire tehnică a vehiculelor rutiere deținute, permanent și eficient, cu echipamente și instalații tehnice corespunzătoare, într-un atelier de autoservice, în conformitate cu prezentul cod și cu Regulamentul cu privire la desfășurarea activității de autoservice; **art. 22** prestarea serviciilor de transport rutier contra cost este supusă regimului de licențiere; **art. 23 alin. (1)** licențierea activității de transport rutier contra cost se efectuează în conformitate cu Legea privind reglementarea prin licențiere a activității de întreprinzător; **alin. (2)** la declarația pentru eliberarea/prelungirea licenței se anexează documentele prevăzute de Legea privind reglementarea prin licențiere a activității de întreprinzător, precum și următoarele documente: **lit. a)** actele persoanei desemnate în calitate de manager de transport rutier, și anume: – copia carnetului de muncă din care să rezulte că este angajată în funcția de manager de transport rutier; – copia certificatului de competență profesională valabil; – declarația pe proprie răspundere privind îndeplinirea condiției de bună reputație, conform art. 18 din prezentul cod; – copia contractului individual de muncă; **lit. b)** declarația pe proprie răspundere privind îndeplinirea condiției de capacitate financiară, în cazurile aplicabile, pentru vehiculele rutiere pentru care solicită copia conformă a licenței de transport rutier; **lit. c)** extrasul din Registrul bunurilor imobile sau copia contractului de locațiune a imobilului care servește drept sediu real și efectiv, conform art. 17 lit. a) din prezentul cod; **lit. d)** copiile certificatelor de înmatriculare a vehiculelor rutiere deținute în proprietate, locațiune sau în leasing financiar și utilizate de întreprindere, pentru care solicită copii conforme ale licenței de transport rutier; **alin (3)** autoritatea de licențiere va informa lunar Agenția despre licențele acordate, urmând ca Agenția să introducă operatorii de transport rutier nou-licențiați în graficul controalelor planificate pentru trimestrul următor în vederea verificării corespunderii condițiilor de licențiere; **art. 32 alin. (1)** autorizația de transport rutier de persoane prin servicii regulate în trafic local, municipal, raional, interraional și internațional se eliberează de către Agenție pentru cursele cuprinse în programele de transport rutier locale, municipale, raionale, interraionale și internaționale, împreună cu graficul de circulație aferent cursei respective, pentru operatorul de transport rutier care dispune de licență de transport rutier; **art. 38 alin. (1)** notează că rutele/cursele incluse în programele de transport rutier local, municipal, raional și interraional se atribuie prin concurs, de către comisiile privind atribuirea prin concurs a serviciilor regulate de transport rutier, în cadrul ședințelor publice de atribuire, în

- următoarele cazuri: **lit. a)** introducerea de rute/curse noi; **lit. b)** retragerea autorizației de transport rutier de persoane prin servicii regulate; **lit. c)** expirarea autorizației de transport rutier de persoane prin servicii regulate; **alin. (3)** comisiile privind atribuirea prin concurs a serviciilor regulate de transport rutier sînt instituite de cître organul central de specialitate sau consiliile locale (sătești, comunale sau orășenești), municipale și/sau raionale, după competență. În componența comisiilor privind atribuirea prin concurs a serviciilor regulate de transport rutier formate de organul central de specialitate vor fi incluși cu drept de vot consultativ cîte un membru de la fiecare organizație patronală reprezentativă din domeniul transportului rutier de persoane; **alin. (16)** notează că termenul de valabilitate a autorizației de transport rutier de persoane prin servicii regulate în trafic local, municipal, raional și interraional este de 8 ani.
- 4.5 **Codul Contravențional al Republicii Moldova la art. 221¹ alin. (1) (în vigoare din 17.03.2017)** stabilește că neîndeplinirea și nerespectarea normativelor în vigoare de amenajare și de adaptare a mijloacelor de transport în comun auto, electric urban pentru a asigura accesul și folosirea acestora de cître persoanele cu dizabilități se sancționează cu amendă de la 100 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 300 la 350 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere și cu amendă de la 350 la 400 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.
- 4.6 **Hotărârea Guvernului cu privire la crearea Instituției publice Agenția Națională Transport Auto nr. 539 din 23.04.2008 pct. 7** principalele atribuții ale Agenției sunt: **5)** eliberarea autorizațiilor de transport rutier de persoane prin servicii regulate ale operatorilor de transport rutier licențiați conform legii și stabiliți în Programul de transport rutier, aprobat/coordonat de cître organul central de specialitate; **17)** eliberarea actelor în conformitate cu Nomenclatorul permiselor și certificatelor, conform legii; **25)** eliberarea autorizațiilor, autorizațiilor de transport rutier de persoane și certificatelor pentru prestarea serviciilor de transport rutier sau activităților conexe acestora, conform legislației în vigoare; **26)** monitorizarea și **controlul** activității de transport rutier și activităților conexe acesteia, care se efectuează în trafic și/sau la sediile operatori de transport rutier și/sau la sediile de desfășurare a activităților, inclusiv conexe acestora, conform legislației în vigoare, de cître inspectorii împuterniciți în acest scop prin deciziile conducerii Agenției; **28)** aplicarea sancțiunilor contravenționale, în limitele competenței, conform legii.
- 4.7 **Ordinul Ministerului Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor cu privire la aprobarea condițiilor tehnice pentru vehiculele accesibile persoanelor cu dizabilități nr. 101 din 09.03.2017 pct. 1** se aprobă condițiile tehnice pentru vehiculele accesibile persoanelor cu dizabilități, conform anexei la prezentul ordin; **pct. 2** prezentele condiții tehnice sunt obligatorii pentru autovehiculele rutiere antrenate în transporturile rutiere de persoane contra cost și în efectuarea lucrărilor de reutilare a vehiculelor rutiere speciale; **pct. 3** Agenția Națională Transport Auto va informa părțile interesate și va asigura publicarea prezentului ordin în Monitorul Oficial al Republicii Moldova; **pct. 4** prezentul ordin intră în vigoare la data de 01.04.2017.
- 4.8 **Convenția ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități la art. 1** indică că persoanele cu dizabilități includ acele persoane care au deficiențe fizice, mentale, intelectuale sau senzoriale de durată, deficiențe care, în interacțiune cu diverse bariere, pot îngreuna participarea deplină și efectivă a persoanelor în societate, în condiții de egalitate cu ceilalți; **art. 2** oferă definiția discriminării pe criterii de dizabilitate ca fiind orice diferențiere, excludere sau restricție pe criterii de dizabilitate, care are ca scop sau efect diminuarea sau prejudicierea recunoașterii, beneficiului sau exercitării în condiții de egalitate cu ceilalți a tuturor drepturilor și libertăților fundamentale ale omului în domeniul politic, economic, social, cultural, civil sau în orice alt domeniu; adaptare rezonabilă înseamnă modificările și ajustările necesare și adecvate, care nu impun un efort disproporționat sau nejustificat atunci cînd este necesar într-un caz particular, pentru a permite persoanelor cu dizabilități să se bucure sau să-și exercite, în condiții de egalitate cu ceilalți, toate drepturile și libertățile fundamentale ale omului; **art. 5 pct. 2** Statele Părți vor interzice toate tipurile de discriminare pe criterii de dizabilitate și vor garanta tuturor persoanelor cu dizabilități protecție juridică egală și efectivă împotriva discriminării de orice fel; **pct. 3** pentru a promova egalitatea și a elimina discriminarea, Statele Părți vor lua toate măsurile adecvate pentru a se asigura adaptarea rezonabilă; **art. 9 pct. 1** pentru a da persoanelor cu dizabilități posibilitatea să trăiască independent și să participe pe deplin la toate aspectele vieții, Statele Părți vor lua măsurile adecvate pentru a asigura acestor persoane accesul, în

condiții de egalitate cu ceilalți, la mediul fizic, la transport, informație și mijloace de comunicare, inclusiv la tehnologiile și sistemele informatice și de comunicații și la alte facilități și servicii deschise sau furnizate publicului, atât în zonele urbane, cât și rurale. Aceste măsuri, care includ identificarea și eliminarea obstacolelor și barierelor față de accesul deplin, trebuie aplicate, printre altele la: lit. (a) clădiri, drumuri, mijloace de transport și alte facilități interioare sau exterioare, inclusiv școli, locuințe, unități medicale și locuri de muncă; pct. 2 Statele Părți vor lua, de asemenea, măsuri potrivite pentru: lit. (a) a elabora, promulga și monitoriza implementarea standardelor minime și instrucțiunilor pentru accesibilizarea facilităților și serviciilor deschise publicului sau oferite acestuia; lit. (b) a se asigura că entitățile private care oferă facilități și servicii deschise publicului sau oferite acestuia țin cont de toate aspectele legate de accesibilitate, pentru persoanele cu dizabilități; lit. (c) a asigura părților implicate formare pe probleme de accesibilitate cu care se confruntă persoanele cu dizabilități.

- 4.9 **Comentariul General cu privire la accesibilitate nr. 2 din 2014 adoptat de Comitetul ONU pentru drepturile persoanelor cu dizabilități la pct. 25** notează că accesibilitatea vizează un grup de persoane, în timp de acomodarea rezonabilă vizează persoane individuale. Acest lucru înseamnă asigurarea accesibilității înainte de a primi o cerere individuală pentru a se folosi un loc sau un serviciu. Statele părți trebuie să stabilească standarde de accesibilitate, care trebuie să fie adoptate în urma consultării cu organizațiile persoanelor cu dizabilități și trebuie să fie puse la dispoziția furnizorilor de servicii, constructori și alți factori relevanți. Standardele de accesibilitate trebuie să fie extinse și standardizate. În conformitate cu prevederile Convenției, Statele părți nu pot să invoce austeritate ca o scuză pentru eșecul de a asigura accesibilitatea treptată pentru persoanele cu dizabilități. Obligația de a pune în aplicare accesibilitatea este necondiționată, adică entitatea obligată să asigure accesibilitatea nu poate invoca sarcina disproporționată ca justificare a lipsei accesibilității.

V. În concluzie, Consiliul reține următoarele

- 5.1 Din materialele examinate, Consiliul reține spre examinare o discriminare pe criteriul de dizabilitate în acces la serviciile de transport, determinată de inaccesibilitatea mijloacelor de transport pentru persoanele cu dizabilități.
- 5.2 Consiliul a luat act de pozițiile titularilor de obligații care au confirmat că, la moment, în raion nu există mijloace de transport accesibilizate pentru persoanele ce se deplasează cu ajutorul fotoliului rulant. Din susținerile acestora, Consiliul reține că una din cauzele care determină această situație ține de un vid legislativ care nu reglementează obligativitatea operatorilor de transport de a deține mijloace de transport accesibilizate pentru persoanele cu dizabilități. Din această cauză, precondiția (de a dispune de mijloace adaptate necesităților persoanelor cu dizabilități) nu poate fi impusă agenților economici nici la etapa de înregistrare în Registrul operatorilor de transport rutier, nici la momentul organizării licitațiilor pentru prestarea nemijlocită a serviciilor de transport.
- 5.3 În ședința de audieri, reprezentantul Primăriei or. Drochia a comunicat că Primăria intenționează să procure, în anul viitor, din bugetul local, cel puțin un mijloc de transport care să fie adaptat pentru necesitățile persoanelor cu dizabilități locomotorii, însă acestea sunt considerabil mai costisitoare decât cele obișnuite. Consiliul salută această inițiativă și îndeamnă autoritățile să o transpună în practică. Cu toate acestea, Consiliul este de opinia că problema trebuie privită sistemic și nu segmentat. Or, procurarea unui mijloc de transport adaptat la necesitățile persoanelor cu dizabilități, în cazul identificării resurselor financiare, nu va rezolva problema. Obligația de a pune în aplicare accesibilitatea este necondiționată și trebuie asumată de către toți actorii din domeniu.
- 5.4 Consiliul reiterează că problema neadaptării mijloacelor de transport pentru a asigura folosirea acestora de către persoanele cu dizabilități locomotorii a constituit obiectul unei cauze examinate anterior.¹ Prin această decizie, Consiliul a constatat că serviciile prestate de operatorii de transport rutier sunt practic lipsite de accesibilitate. Nevoile persoanelor cu dizabilități nu sunt luate în considerație la licențierea activităților de transport rutier de persoane prin servicii regulate și nici la formarea programelor de transport rutier locale, raionale și municipale. Consiliul a recomandat anterior Ministerului Economiei și Infrastructurii să introducă în condițiile de licențiere a activității de transport rutier de

¹ A se vedea cauza nr. 64/17 http://egalitate.md/wp-content/uploads/2016/04/Decizie_constatare_64_17.pdf

persoane prin servicii regulate cerința deținerii mijloacelor de transport accesibile persoanelor cu dizabilități. Consiliul stabilește că deși ministerul a dat asigurări că până la finalul anului 2017, obligația de a dispune de mijloace de transport adaptate va fi reglementată, aceste modificări încă nu au fost operate, respectiv situația *de facto* nu s-a schimbat.

- 5.5 Consiliul notează că, deși Codul contravențional prevede sancțiuni pentru neadaptarea corespunzătoare a mijloacelor de transport pentru folosirea acestora de către persoanele cu dizabilități, acestea nu pot fi aplicate din cauza că operatorii de transport nu au obligația de a face dovada deținerii unor astfel de mijloace adaptate atunci când solicită să fie incluși în Registrul operatorilor de transport rutier. Consiliul subliniază că condiția privind existența unei baze tehnico-materiale trebuie să includă și cerința ca toți operatorii de transport rutier de persoane prin servicii regulate să dispună de vehicule adaptate în conformitate cu prevederile Ordinului nr. 101 din 09.03.2017 privind condițiile tehnice pentru vehiculele accesibile persoanelor cu dizabilități.

Astfel, conducându-se de prevederile art. 1, 2, 3, art. 8 lit. e) și art. 15 alin. (4) din Legea cu privire la asigurarea egalității nr. 121 din 25.05.2012, coroborat cu pct. 61 din Legea cu privire la activitatea Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității nr. 298 din 21.12.2012,

CONSILIUL DECIDE:

1. Faptele constatate reprezintă discriminare pe criteriu de dizabilitate în acces la serviciile de transport.
2. Consiliul recomandă primăriei orașului Drochia să integreze principiul accesibilității pentru persoanele cu dizabilități în realizarea atribuțiilor aferente serviciilor de transport public.
3. Ministerului Economiei și Infrastructurii să propună introducerea cerinței accesibilității mijloacelor de transport pentru persoanele cu dizabilități în lista condițiilor stabilite pentru înregistrarea în Registrul operatorilor de transport rutier (art. 17 Codul transporturilor rutiere).
4. Consiliul reiterează recomandarea adresată Comisiilor privind atribuirea prin concurs a serviciilor regulate de transport rutier de a acorda prioritate întreprinzătorilor care dispun de mijloace de transport accesibile pentru persoanele cu dizabilități ale aparatului locomotor.
5. Decizia se comunică părților și va fi făcută publică pe adresa www.egalitate.md.
6. Decizia este cu drept de atac în instanța de contencios administrativ, conform prevederilor pct. 65 ale Legii nr.298 din 21.12.2012 cu privire la activitatea Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității și ale Legii contenciosului administrativ nr. 793 din 10.02.2000.

Membrii Consiliului care au votat decizia:

Ian FELDMAN – președinte

Svetlana DOLTU – membră

Andrei BRIGHIDIN – membru

Victorina LUCA – membră

Evghenii Alexandrovici GOLOȘCEAPOV – membru